

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.181/2021/5.

A felperes:

felperes Kft. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Sós Márta Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Sós Márta, ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperes:

alperes Zrt. (alperes székhelye.)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselői:

Szíjj & Czira Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. L. Nagy László ügyvéd, ügyvédi iroda címe2)

Mocsai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mocsai Sándor ügyvéd, ügyvédi iroda címe3)

A per tárgya:

Vállalkozói díj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 10.G.20.177/2020/89.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes, 10.G.20.177/2020/92.

R É S Z Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 23 300 588 (Huszonhárommillióháromszázezer-ötszáznyolcvannyolc) forint tőkét és ennek 2014. június 1-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 (nyolc) százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamatát.

A felperes 4 750 300 (Négymillióhétszázötvenezer-háromszáz) forint és járulékai összegű bekötőcsatorna és a 836 200 (Nyolcszázharminchatezer-kettőszáz) forint és járulékai összegű gerinccsatorna megépítése ellenértékének megfizetésére irányuló kereseti kérelmet elutasító, valamint a felperest 4 766 551 (Négymillió-hétszázhatvanhatezer-ötszáznegyvenegy) forint tőke és járulékai megfizetésére kötelező elsőfokú ítéleti rendelkezéseket hatályon kívül helyezi és e körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperest perköltség és elsőfokú eljárási illetékfizetésre kötelező rendelkezéseket mellőzi és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 900 000 (Kilencszázezer) forint elsőfokú részperköltséget és az államnak – az adóhivatal külön felhívására – 1 155 000 (Egymillió-egyszázötvenötezer) forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak – az adóhivatal külön felhívására – 90 000 (Kilencvenezer) forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 450 000 (Négyszázötvenezer) forint másodfokú eljárási költséget, valamint az államnak – az adóhivatal külön felhívására – 1 925 000 (Egymillió-kilencszázhuszonötezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak – az adóhivatal külön felhívására – 150 000 (Egyszázötvenezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Megállapítja, hogy a hatályon kívül helyezett elsőfokú ítéleti rendelkezések vonatkozásában a felperesnek 140 000 (Egyszáznegyvenezer) forint, az alperesnek 120 000 (Egyszázhuszezer) forint másodfokú eljárási költsége merült fel.

A hatályon kívül helyezéssel érintett keresethez kapcsolódó le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 255 000 (Kettőszázötvenezer) forintban, a fellebbezési illeték összegét 425 000 (Négyszázhuszonötezer) forintban határozza meg.

A részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

INDOKOLÁS

A tényállás

[1] A peres felek 2013. július 1-jén alvállalkozási szerződést kötöttek (keresetlevél F/4. számú melléklet), melynek keretében az alperesi fővállalkozó által 2013. május 23-án települési önkormányzat Önkormányzatával, mint építtetővel kötött szerződés szerint csatornahálózat kiépítéséből, csatornahálózat ún. 2. és 3. számú öblözete építési munkálatainak ellátására, kivitelezésére vállalkozott a felperes. A vállalkozói szerződés 2. pontja szerint a vállalkozói díj várható összege:

mélység

A szerződéses ár a következő tételeket tartalmazta:

3/1. csatornaépítés valamennyi munkafázisát, melyek a következők:

- előzetes állapotfelvételek elkészítése
- nyomvonal kijelölés
- földmunka végzése
- föld, törmelék elszállítása a A.. Kft. által megjelölt helyre
- gerincvezeték építése

- bekötések építése
- MMT szerinti tömörítés
- ideiglenes úthelyreállítás
- bekötési vázrajz készítése
- bekötési nyilatkozat kijelölése
- víztartáspróba
- bejárók, járdák helyreállítása
- fedlap és künet betonozás

Nem tartalmazta

- a nyomvonal marógéppel történő marását,
- a csatorna első kamerázását,
- a csatorna nyomvonal első tömörségi mérését.

A szerződés szerint a munkaterület átadásának időpontja: 2013. július 1., a befejezés időpontja: 2013. december 31. A felek kikötötték a részteljesítés lehetőségét.

[2] A szerződés 20. pontjában a felperes az alperes által az alvállalkozóival szemben kikötött általános szerződési feltételeit (ÁSZF) magára nézve kötelezőnek ismerte el.

[3] A szerződést a felek a munkaterület átadásának késedelmére (2013. július 1. helyett 2013. szeptember 9.) és a felperes kapacitásaira is tekintettel 2013. november 4-én akként módosították, hogy két öblözet építése helyett „települési önkormányzat csatornahálózatának építésére” vállalt kötelezettséget a felperes az eredetinel kisebb mennyiségű munkálatok elvégzésével, valamint a 2013. december 31-i teljesítési határidőt 2014. június 30-ig meghosszabbították.

[4] A felperes azonban a módosítás szerint vállalt munkát sem tudta kellő ütemezéssel végezni, 2014. áprilisáig a vállalt összesen 30 kilométernyi szakaszból mindössze kb. 10 km készült el, melynek minőségét az alperes a saját építési naplójában több alkalommal kifogásolta. Az alperes 2014 tavaszán, látva felperes kapacitás hiányát, lemaradását, folyamatosan bevont más alvállalkozókat (B.. Bt., D.. Kft., C.. Kft.), akik az eredetileg felperes feladatává tett munkák végzését átvették, míg felperes 2014. júniusában levonult a munkaterületekről, és beszüntette saját munkavégzését. Az utolsó teljesítési igazolást 2014. április 11-én adta ki az alperes. Felperes építési naplót nem vezetett, felelős műszaki vezetőt nem alkalmazott. Az alperes vezetett építési naplót, azonban részben hiányosan, az az építőipari kivitelezésről szóló 191/2009. (IX.15.) Kormányrendeletnek nem mindenben felel meg.

[5] A perbeli szerződés alapján az alperes a teljesítési igazolásokra figyelemmel összesen 49 360 200 forint vállalkozói díjat fizetett meg a felperesnek a 2013. október 10. és 2014. április 11. közötti időszakban az alábbiak szerint:

· 2013. szeptember 23. – 2013. október 4. között a utca1 neve utcában 188 fm 1 353 600 forint, utca 2. neve utcában 246 fm 2 386 200 forint, utca3 neve utcában 231 fm 2 240 700 forint, utca4 neve utcában 131 fm 943 200 forint, utca3 neve utcában 89 fm 1 085 800 forint, 166 fm 1 610 200 forint, 55 fm 671 000 forint, utca5 neve utcában 104 fm 1 008 800 Ft,

· 2013. október 7. – 2013. október 31. között utca6 neve utcában 40 fm 388 000 forint, utca7 neve utcában 60 fm 522 000 forint, 73 fm 635 100 forint, utca5 neve utcában 54 fm 469 800 forint, utca7 neve utcában 48 fm 417 600 forint, szintén a utca7 neve utcában 42 fm 407 400 forint, utca1 neve utcában 48 fm 432 000 forint, utca 2. neve utcában 32 fm 310 400 forint, utca1 neve utcában 52 fm 468 000 forint, utca7 neve utcában 117 fm 1 134 900 forint, 36 fm 313 200 forint, utca 2. neve utcában 51 fm 494 700 forint, utca4 neve utcában 85 fm 824 500 forint, utca6 neve utcában 30 fm 291 000 forint, 99 fm 960 000 forint, utca4 neve utcában 35 fm 339 500 forint, 49 fm 475 300 forint, utca6 neve utcában 60 fm 522 000 forint, utca1 neve utcában 45 fm 405 000 forint, utca 2. neve utcában 97 fm 940 900 forint,

· 2013. november 4. – 2013. december 31. között a utca8 neve utcában 156 fm 1 513 200 forint, utca9 neve utcában 207 fm 1 800 200 forint,

· 2014. január 3. – 2014. január 31. között utca5 neve utcában 157 fm 1 522 900 forint, utca10 neve utcában 92 fm 892 400 forint, utca3 neve utcában 226 fm 1 966 200 forint, utca11 neve utcában 108 m 939 600 forint, 50 fm 435 000 forint, utca6 neve utcában 97 fm 940 900 forint, utca9 neve utcában 57 fm 495 900 forint, 46 fm 400 200 forint, utca10 neve utcában 103 fm 999 100 forint, utca 2. neve utcában 51 fm 622 200 forint, utca9 neve utcában 72 fm 626 400 forint, 100 fm 870 000 forint, utca10 neve utcában 131 fm 1 270 700 forint,

· 2014. február 3. – 2014. február 28. között a utca5 neve utcában 56 fm 487 200 forint, utca9 neve utcában 122 fm 1 061 400 forint, utca1 neve utcában 45 fm 405 000 forint, utca5 neve utcában 116 fm 1 125 200 forint, utca10 neve utcában 10 fm 122 000 forint, utca12 neve utcában 120 fm 1 044 000 forint

· 2014. március 3. – 2014. április 11. között a utca9 neve utcában 104 fm 904 800 forint, 93 fm 809 100 forint, utca1 neve utcában 100 fm 870 000 forint, utca12 neve utcában 144 fm 1 252 800 forint, utca4 neve utcában 45 fm 436 500 forint, utca5 neve utcában 54 fm 658 800 forint, 112 fm 1 366 400 forint, 58 fm 504 600 forint, utca7 neve utcában 50 fm 435 000 forint, 61 fm 530 700 forint összeget.

[6] A peres felek ügyvezetőinek 2014. július 1-jei személyes találkozásán az alperes ügyvezetője szóban közölte, hogy megszünteti a jogviszonyt, és a továbbiakban a felperes munkájára nem tart igényt. A felperes a továbbiakban már nem végzett munkát, és levonult a munkaterületről.

[7] A munkaterület formális, dokumentált visszavételére nem került sor. A felperes által épített gerinccsatornán az alperes a továbbiakban több hibát észlelt, melyeket saját építési naplójában rögzített, illetve ezekről hibalistát is összeállított.

[8] Eszerint a felperesi munkavégzés hibái, hiányai voltak: helyenként (kontrás) ellentétes esésű vagy közel vízszintes, azaz esés nélküli a csatorna, amely esetén az elvezetett szennyvíz nem megfelelően áramlik az átemelők felé, a leülepedések miatt a szennyvíz berohad (bűzhatás) és nem megfelelő állapotban jut a tisztítótelepre, valamint a vezeték mosatása növeli az üzemelési költségeket.

[9] Az alperes a felperes levonulása után más alvállalkozókkal javíttatta ki az általa megállapított hiányosságokat. A csatorna mosatását, a víztartási próbákat a felperes helyett az alperes végezte el, mely további kivitelezési hibákra derített fényt.

Kereset

[10] A felperes keresetében 33.203.000 forint tőke és annak 2014. június 1-től a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamata, valamint a perköltségei megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 389., 397. § (1) bekezdés, 402. § (1) bekezdés, 407. § (1) bekezdés, 301. § (1) bekezdés, valamint a 301/A. § (1), (2) bekezdéseire alapította, a félbehagyott építési-vállalkozási szerződés díjelszámolásából eredő követelését kívánt érvényesíteni.

[11] Hivatkozása szerint a teljesítési igazolások alapján a 428 db házi bekötő csatorna – melynek hossza 3805 folyóméter – elkészítéséért 6 700 forint/folyóméter, díjtáblázat szerinti legalacsonyabb egységár alkalmazásával 25 493 500 forint követelése még fennáll. A utca8 neve utcában cementkötésű tömörítés elvégzése címén az ideiglenes út helyreállításhoz címén 180 000 forintot, a teljesítési igazolásokban nem szereplő bekötőcsatornák megépítése miatt (utca13 neve utca, utca14 neve utca, utca15 neve utca, utca16 neve utca, utca17 neve utca) összesen 89 db házi bekötő vezeték 709 folyóméterére 6 700 forint/folyóméter egységáron számolva 4 750 300 forintot, továbbá a utca13 neve utcában épített gerinccsatorna 96 folyóméter hossza után – 8 700 forint egységáron számolva – 836 200 forintot követelt még alperestől, mely tételek állítása szerint

nem kerültek elszámolásra, ahogyan a utca7 neve utcában végzett $2 \times 200 \text{ m}^3$ mértékű talajcsere sem, 4 860 forint/ m^3 egységáron számolva 2x972 000 forint, összesen 1 944 000 forint erejéig. Külön táblázatban foglalta össze a teljesítési igazolások alapján, hogy az ott feltüntetett utcákban hány darab házi bekötött csatornát milyen folyóméter hosszúságban készített el. Mindezek alapján álláspontja szerint az alperes 33 203 000 forint vállalkozói díjat nem fizetett meg részére.

[12] Kifejtette, a szerződés típusát tekintve építési-szerelési szerződésnek tekinthető. Az alperes csupán a gerincvezetékekkel kapcsolatosan elvégzett felperesi munkálatok vonatkozásában volt hajlandó teljesítési igazolásokat kiállítani és ez alapján kifizetéseket teljesíteni, a bekötő vezetékek, egy utcányi gerincvezeték és bizonyos talajcsere, valamint tömörítési munkálatok tekintetében megtagadta a teljesítési igazolások kiadását és a vállalkozói díj megfizetését. Tanúk meghallgatását és igazságügyi szakértő kirendelését indítványozta az elvégzett munkálatok bizonyítására, illetve mennyiségi és minőségi szempontú vizsgálatára. Indítványozta alperest kötelezni az építési napló csatolására.

Ellenkérelem

[13] Az alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte, a keresetet valamennyi részösszeg tekintetében vitatta.

[14] Kiemelte, a felperes nem megfelelően mérte fel a lehetőségeit a szerződés megkötésekor, a módosítás ezért éppen arról szólt, hogy konkrét öblözetek építése helyett általában fogalmazva települési önkormányzat csatornahálózatának építésére vállal kötelezettséget, mely az eredetinel mérsékeltebb mennyiségű munkálatok elvégzését jelentette.

[15] Álláspontja szerint az alvállalkozási szerződés 2. pontja szerint a tételes egységárak figyelembevételével kifizetésre került az összes munkaelem ellenértéke, beleértve ebbe a felperes által utólag megjelölt gerinccsatorna építésen felüli bekötéseket, és talajmunkálatokat is. Ezt támasztja alá a teljesítési igazolások kiállításának módszere, ugyanis a teljesítések igazolása nem munkafajtánként történt, hanem utcákra lebontva. Az alvállalkozói szerződés egyértelműen és taxatíve határozta meg, hogy a felsorolt egységárak mely munkaelemeket tartalmazzák, és melyeket nem. Téves a felperes állítása, miszerint a teljesítési igazolásokból az tűnik ki, hogy alperes csak a gerinccsatornák elkészítésének a díját fizette ki. A leigazolt teljesítésekre a felperes a teljes díjtérítést megkapta.

[16] A 4 750 300 forint összegű követelés tekintetében előadta, valóban felperes feladata lett volna a bekötő vezetékek kiépítése, melyet meg is kezdett, azonban csak részben, hibákkal teljesített, alperes kénytelen volt azokat maga, illetve más alvállalkozók útján kijavíttatni és pótoltatni. Az érintett utcák vonatkozásában ezért sem állt módjában teljesítési igazolást kiállítani. A 6 700 forint egységár megjelölés aaptalan, eltúlzott, hiszen az a teljes munkarészre került kiszámításra, arra is, amelyet nem végzett el a felperes. A ténylegesen elvégzett munka a szerződéses ár szerinti munkák 40%-át sem érte el. A táblázatba foglalt utcákban a bekötésekhez kapcsolódó minősítési, víztartási próbák is elmaradtak. A felperes azzal, hogy a munkát egyrészt félig, másrészt nem megfelelő minőségben végezte el, alperes

számára még többletmunkát is okozott, hiszen szükséges volt felperes munkáját felülvizsgálni és esetlegesen kijavítani.

[17] Vitatta a 835 200 forint összegű vállalkozói díjigényt is, mivel állítása szerint a utca13 neve utcát nem a felperes, hanem a D.. Kft. kivitelezte, melyről teljesítési igazolást és számlát csatolt.

[18] A táblázatban foglalt további utcák bekötéseit is más alvállalkozók készítették, melyeket utcánként sorolt fel.

[19] Az 1 944 000 forint és a 180 000 forint megfizetésére irányuló vállalkozói díjigénnyel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a szerződéses ár részét képezte a tömörítés és az ideiglenes úthelyreállítás is, ezért álláspontja szerint külön még egyszer nem követelheti a felperes az elszámolást követően. A utca7 neve utcában szintén a szerződésben megállapítottak szerint történt az elszámolás a teljesítési igazolás alapján, amely szerint a szerződéses ár részét képezte a talajcsere is, ezért érthetetlen, milyen szempontok alapján határozta meg a talajcsere után fizetendő 4 860 forint/m³ egységárat a felperes, erre vonatkozó külön szerződés vagy megállapodás nem került megkötésre a felek között.

[20] A felperes nem csatolt olyan bizonyítékot, például építési naplót, amely bizonyítaná állításait. Hivatkozott e körben az ÁSZF átalányáras, illetve tételes költségvetés kikötéseire.

[21] A tárgyi projektet 2015. március 23-án készre jelentette a saját megrendelője felé, ennek ellenére a felperes nem jelezte a jelen per tárgyát képező elszámolási igényét sem az elszámolás időszaka alatt, sem közvetlenül a kivitelezés befejezését követően.

[22] Véleménye szerint a felperes által indítványozott igazságügyi szakértő már nem lenne képes azt megállapítani, hogy az adott munkafázis melyik, illetve hány alvállalkozó által került elkészítésre, illetve, hogy az milyen ütemben és hány fázisban került elkészítésre. Nem az a kérdés, hogy a kivitelezés elkészült-e, hanem az, hogy a munkafolyamatok hogyan, miként, ki által kerültek megvalósításra.

[23] Arra is hivatkozott, hogy a felperes munkavégzése kapcsán számos esetben mennyiségi és minőségi kifogást tett, felperes nem tudta sem a megfelelő ütemben, sem a megfelelő minőségben és mennyiségben elvégezni a munkát, ezért került sor az alvállalkozói szerződés módosítására is. A munkálatok során vált világossá, hogy az öblözet komplex építésére a felperes kapacitása és képességei nem elegendők, ezért közös akarattal módosították az alvállalkozói szerződést 2013. november 4-én olyan formában, hogy öblözet építése helyett egy mérsékeltbb mennyiségű munkálat elvégzésére vállalt kötelezettséget a felperes későbbi határidő engedélyezése mellett, azonban a felperes ennek teljesítésére sem volt képes.

Viszontkereset

[24] Az alperes az ellenkérelmében felhozott indokok alapján viszontkeresettel élt, melyben 9 533 750 forint tőke és annak 2015. március 23-tól a kifizetés napjáig járó, a régi Ptk. 301/A. § (2) bekezdés szerinti mértékű késedelmi kamat és a perköltségei megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Az érvényesíteni kívánt jogot az rPtk. 389. §, 402. § (1), 407. § (1), 305. § (1), 306. § (3), 310. §, 301. § (1), 301/A. § (1) és (2) bekezdése rendelkezéseire alapította.

[25] Az el nem végzett víztartási próbák összesen 4 040 folyóméter hosszú tettek ki, ami 1 000 forint/folyóméter egységgel 4 040 000 forint többletköltséget eredményezett.

[26] Számos esetben mennyiségi és minőségi kifogást tett, a munkát nem tudta a felperes sem a megfelelő ütemben, sem a megfelelő minőségben és mennyiségben elvégezni.

Hivatkozott a második és a harmadik öblözetre vonatkozó jegyzőkönyvekre, melyek igazolják a víztartási próbák elvégzését, melyek minden esetben 2015. évben történtek meg, amikor már nem végzett munkát a felperes az alperes részére. Ezen túlmenően egyéb munkákat sem végzett el, mint a bekötések kiépítése a gerincvezetékéről, a bekötések süllyesztése, bizonyos helyreállítások, például kapubejáró vagy térköburkolat öntvény fedlap betonozás, továbbá egyéb kiegészítő munkák és javítások (7/A/4. alatti táblázat).

Hivatkozott a lakossági panaszbejelentésekre (7/A/5. szám), illetve az alperes általi bejárás során felfedett hibákat, melyeket alperesnek szintén mással kellett elvégeztetni. Ebből adódóan 4 039 450 forint alvállalkozói munkadíj költsége merült fel, melyet hibás teljesítésből eredő kártérítés címén kívánt felperesre továbbhárítani.

[27] A felperes nem végezte el a bekötéshez kapcsolódó minősítést sem (víztartási próbák), összességében a munkák 40%-át sem érte el az elvégzett munka.

A követelésösszegezésére vonatkozóan hivatkozott a más alvállalkozókkal elvégzett munkák teljesítési igazolásaira, akik a legtöbb esetben ugyanolyan vagy közel hasonló szerződéses konstrukció és árképzés szerint végezték el a munkákat, ahogyan a felperessel is történt.

[28] Alperesnek hirtelen át kellett szerveznie az erőforrásait, új alvállalkozókat kellett a kivitelezésbe bevonni, felperes munkavégzését felül kellett vizsgálatni, majd pótolgatni, javíttatni, amely több esetben időigényes és komplikáltabb, mint újonnan megépíteni a kívánt művet. Ennek mértékét, mint általános belső rezsiköltség, a fenti két tétel együttes összege; 8 079 450 forint 18%-ában, vagyis 1 454 301 forintban határozta meg.

[29] Álláspontja szerint a felperes nem teljesítette szerződéses kötelezettségeit, míg ő eleget tett a vállalkozói díj kifizetési kötelezettségének. A hiányos, hibás teljesítéssel a felperes szerződést szept, ezzel kárt okozott, ezért helytállási kötelezettséggel tartozik, a hibás teljesítésből eredő kár megtérítésére köteles.

Ellenkérelem a viszontkeresetre

[30] A felperes a viszontkeresetre adott érdemi ellenkérelmében vitatta, hogy alperesnek számos kifogása lett volna a teljesítéssel összefüggésben, a teljesítési igazolásokat maga az alperes állította ki. Az alperes a minősítési-ellenőrzési módozatok közül nem a szerződésben előírt víztartási próbát választotta, hanem a csatornák csőkamerázását. Vitatta az 1 000 forint/folyóméter számítást, ilyen összeget sem a vállalkozási szerződés, sem más dokumentum nem tartalmaz. A csatolt alvállalkozói szerződések nem beazonosíthatók, melyik csatornaszakaszon hol, milyen munkát, milyen mennyiségben és időráfordítással végeztek.

Az elsőfokú ítélet

[46] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 6 959 463 forint tőkét és annak járulékait, valamint ehhez igazodó 3 077 593 forint perköltséget. A bíróság ezt meghaladóan a viszontkeresetet is elutasította. Kötelezte továbbá a felperest a le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetésére.

[47] A bíróság ítélete jogi indokolásának első részében a perben irányadó 1959. évi rPtk. építési vállalkozási szerződésre vonatkozó szabályait ismertette, melyek a perbeli jogvita elbírálásának kiindulópontjául szolgálnak. Ezt követően a szerződés tartalmát vizsgálva a felek eltérő értelmezéseire tért ki, a felperest szerződés alapján terhelő építési kivitelezési kötelezettségek körét illetően. A szerződés értelmezésére irányadó rPtk. szabályokat alapul véve a szavak általánosan elfogadott jelentése, az eset körülményei és a nyilatkozó feltehető akarata alapján a rendelkezésre álló bizonyítékokat, köztük a szakértői véleményt is figyelembe véve, a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a csatorna bekötési szakaszok hossza után az egységárák szerinti díj külön nem számítható fel, azok magukban foglalják a gerincvezeték építését és a bekötések építését is. Ebből következően a vállalkozói díj alapját kizárólag a kiépített gerincvezeték folyóméter hossza adja meg. Ez szorozható a szerződés 2. pontja szerinti táblázat egységáraival. Ebből a szerződésértelmezésből kiindulva a bekötési munkálatokhoz kapcsolódó 25 493 500 forint, valamint 4 750 300 forint megfizetése iránti kereseti kérelmeket jogalap hiányában a bíróság alaptalannak ítélte. Ugyanezen okból találta megalapozatlannak a bíróság az ideiglenes úthelyreállításhoz és a talajcsere költség megfizetéséhez kapcsolódó követeléseket is 180 000 forint, illetve 1 944 000 forint összegben. E tételekre nézve is egyértelműen megállapíthatónak találta, hogy a szerződéses egységár részét képező felsorolásban szerepelnek.

[48] A utca13 neve utcában végzett munkákat illetően a tanúbizonyítás arra rávilágított, hogy a felperes tisztító idomokat helyezett el, és a bekötőelemeket is kiállította, azonban a további munkákat már másik alvállalkozó végezte el, köztük a gerincvezeték-létesítést is. A bíróság a további tanúbizonyításokat nem találta elfogadhatónak az ezzel

kapcsolatos felperesi állítások alátámasztásához és elsősorban az alvállalkozói építési napló hiánya miatt jutott arra a következtetésre, hogy a díjigény e tekintetben sem megalapozott.

[49] Ezt követően az elsőfokú bíróság a viszontkeresetet vizsgálta, abból elsődlegesen a hibás teljesítésre alapított alperesi igényeket, melyeket álláspontja szerint a szakértői bizonyítás igazolt. A szakértői véleménnyel szemben a felperes alaptalanul vitatta azt az alperesi védekezést, hogy nem végezték el a házi bekötéseket vagy nem megfelelő minőségben került erre sor a utca14 neve és a utca 17 neve utcákban. Az alperesi állítások igazolására felajánlott tanúbizonyítás a szakértői vélemény tükrében nem vezethetett eredményre. Az indokolásba beemelt tanúvallomásokból vett idézetek azt tükrözik, hogy a tanúk általában hiánytalan, hibátlan munkavégzést állítottak, azonban ezek csak egy-egy szakaszra voltak vonatkoztathatók és a tanúk csak általánosságban mozgó emlékeket idéztek fel. Ezekkel szemben a szakértő egyértelműen kijelentette, hogy a felperes által elvégzett munkákkal kapcsolatos hiányosságokat vizsgálta, az alperes pedig magyarázatát adta annak, hogy a teljesítési igazolások ellenére utóbb váltak számára ismertté különböző hibák, melyek kijavítása szükségessé vált a felperes munkaterületről történt levonulását követően. A bíróság e körben is felperes terhére rótta, hogy építési naplót nem vezetett, műszaki ellenőrt nem alkalmazott, mely alkalmas lehetett volna a hibás teljesítési elemek miatt felmerült szavatossági kötelezettség alóli mentesüléshez. A bíróság a javítással kapcsolatos alperesi viszontkereseti igény tekintetében elfogadta a szakértői becslést, mely szerint a hibásan elkészített gerinccsatorna anyagmentes árából – ami a felperesnek kifizetett vállalkozói díj összegével azonos – 30%-ot indokolt levonni ezen a címen. Ebből adódóan 4 039 450 forint javítási költséget fogadott el a bíróság megalapozott alperesi igényként.

[50] A felperes helyett alperes által végeztetett víztartási próbák költségét a bíróság az alperesi egységár-számításhoz képest a szakértő által először meghatározott 460 forint/folyóméter egységárral fogadta el 1 858 400 forint összegben. Az alperest megillető két költségtételhez további 18%-os mértékű a szakmai körökben elfogadott rezszi átalány költségtérítést is hozzászámíthatónak ítélte, figyelemmel a szakértő ezt megerősítő nyilatkozataira. Mindez együttesen tette ki a felperest terhelő, alperes javára megítélt 6 959 463 forint összegű fizetési kötelezettséget.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[51] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen kérve annak megváltoztatását akként, hogy a bíróság a keresetnek teljeskörűen adjon helyt, míg a viszontkeresetet utasítsa el. A másodlagos fellebbezési kérelem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult.

[52] Jogi érvelésében elsődlegesen arra hívta fel a figyelmet, hogy az elsőfokú bíróság nem tette tényállás elemévé azt, hogy az alvállalkozási szerződés 2. pontjában a felek tételes elszámolási módban állapodtak meg. Ezzel kapcsolatban kiemelte, a jelen jogvita alapját éppen a felek eltérő álláspontja adja a vállalkozói díj elszámolásának lehetséges módozatai vonatkozásában. Hangsúlyozta, hogy az alperesi felmondást követően vonult le a helyszínről, melyről a felek egyezően nyilatkoztak és ezt a tanúk is megerősítették.

[53] A szakértői bizonyítás pontatlanságára felhívva a figyelmet kiemelte, hogy szakértő neve szakértő csupán egy műszaki becslést közölt a hibásan teljesített gerinccsatorna vonatkozásában, a szakvélemény pontos költségszámításokat nem tartalmaz. Az is aggályos, hogy a szakértő pontosan és teljes bizonyossággal a részére átadott fényképek, videók, videófelvevételek alapján meg tudta-e állapítani, hogy azok mikor, melyik csatornaszakaszra vonatkozóan készültek. Sétrelmezte, hogy ezek a bizonyítékok nem álltak rendelkezésre. Hangsúlyozta, hogy a további bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a levonulás időszakában nem volt ellenőrizhető, milyen állapotban maradt az építkezés, így nem rekonstruálható, hogy pontosan mely teljesítési elemek tekinthetők hibásnak. Az alperes azt sem tudta bizonyítani az általa csatolt okiratokkal, hogy a további munkákat végző alvállalkozók pontosan mely csatornaszakaszokon, milyen munkákat végeztek és történt-e javítás felperesi hibás teljesítés miatt. Téves ítéleti megállapításnak minősítette, hogy a bíróság álláspontja szerint a tömörségvizsgálatot az alperes végezte el helyette, ugyanis ez a feladat nem tartozott a felperesi feladatkörbe. Felhívta a figyelmet, hogy a munkaterületről történt levonulását követően hónapokkal később került sor a víztartási próbák elvégzésére, és hibákat feltáró átadás-átvételi eljárás a felek között egyáltalán nem volt.

[54] Saját követelésével kapcsolatban hangsúlyozta, kizárólag olyan általa elvégzett munkák ellenértékének megfizetését kérte a keresetben, melyek kivitelezése a munkaterület elhagyását megelőzően megtörtént. Ezt a teljesítési igazolásokban szereplő gerinccsatornához tartozó házi bekötésekre is vonatkoztatta, melyek elkészültét az alperes sem vitatta.

[55] A szakértői bizonyítás kapcsán sétrelmezte, hogy az általa feltett kérdések túlnyomó részét a bíróság nem továbbította a szakértő felé. Álláspontja szerint ezzel sértült a Pp. 308. § (2) bekezdésének előírása. Ezzel szemben az alperesi kérdések teljeskörűen szakértői feladattá lettek téve. Jelezte, hogy e-mail üzenetben a teljesítési igazolásokat már korábban kifogásolta és a bekötőcsatornák mennyiségi kimutatását külön elszámolás érdekében megküldte az alperesnek 2014. március 25-én.

[56] Helytelennek minősítette a bíróság szerződésértelmezését a gerinccsatornák folyóméter szerinti elszámolhatóságát illetően és felhívta a figyelmet azon szakértői álláspontra, mely szerint a szakmai gyakorlatban a gerincvezeték díja nem fedi le a házi bekötések költségeit, azt külön tételként szokták elszámolni.

[57] A bizonyítási eljárás kapcsán kérte figyelembe venni, hogy tanú neve tanúvallomása aggályos, hiszen maga a tanú nyilatkozott úgy, hogy vallomásának megtételét megelőzően a teljes peranyagot megismerte. Ezzel a tanú szavahihetősége kétségessé vált, indokolt a tanúvallomás kirekesztése a bizonyítékok köréből. Az sem tisztázott a tanúvallomás kapcsán, hogy a hibalista, amelyre az alperes viszontkereseti igényét alapítja, pontosan mikor készült, és annak tartalma megfelel-e a valóságnak. Emellett a víztartási próbák elvégzésére vonatkozó jegyzőkönyvek bizonyító ereje is kétséges. Továbbra is hangsúlyozta, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem rekonstruálható az az állapot, amelyet levonulását követően maga után hagyott, ennél fogva kivitelezésének a minőségére, a hibák mennyiségre okszerű következtetést nem lehet levonni. A 18%-os rezsi költség felszámítása során álláspontja szerint a bíróság számítási hibát vétett.

[58] A kártérítésként érvényesíteni kívánt javítási költségekkel kapcsolatban felhívta a figyelmet, hogy ilyen igénynél a bíróságnak vizsgálni kell, hogy a jogosult nem önhibája miatt mulasztotta-e el a szavatossági határidőt. Arra nincs mód, hogy az elévült vagy jogvesztéssel megszűnt szavatossági igény kártérítésként érvényesíthető legyen. A jogosulttól elvárható, hogy a legrövidebb időn belül győződjön meg a teljesítés szerződésszerűségéről és nem késlekedhet az igényérvényesítéssel. E körben idézett a Kúria 1. számú Polgári Gazdasági Elvi döntéséből, valamint a GK 41. számú állásfoglalásból. Megjegyezte, a felmondást és a munkaterületről történt levonulást követően az alperes még nem jelzett szavatossági igényt felé, jóllehet ekkor már ismernie kellett volna a kivitelezés hibáit, így innentől számított 6 hónap állt volna rendelkezésére az igényérvényesítésre. Utóbb kártérítés jogcím mögé bújtatta a szavatossági igényét, azonban azt, mint elévültet a bíróságnak el kellett volna utasítania.

[59] Álláspontja szerint az újabb szakértő kirendelésére vonatkozó indítványnak a bíróság annak ellenére adott helyt, hogy az az utólagos bizonyítás tilalmába ütközött. Eljárási hibaként rótta fel azon bírói felhívást, mely szerint a felek közvetlenül a szakértő részére bocsáthattak rendelkezésre iratokat, ebből következően az alperes által a szakértőnek átadott iratokat a felperes nem ismerhette meg. Ez okból is aggályosnak tekintendő a szakvélemény.

[60] A marasztalási tökeösszeg utáni késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja álláspontja szerint helytelenül került megállapításra. Az alperesi törvényes képviselő előadásán kívül más bizonyíték ezen időpontot nem erősítette meg. A felperes a továbbiakban megismételte az elsőfokú ítéletre vonatkozó fellebbezési kérelmeit, a zárórészben jelezte, hogy költségfeljegyzési joga folytán fellebbezési illetéket nem rótt le. Kérte tárgyalás megtartását.

[61] Az alperes fellebbezési kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint helyesen jutott arra a következtetésre a bíróság, hogy a felperes átalánydíjért vállalta a szerződésben szereplő munkák elvégzését, ez a szerződés teljes időtartama alatt fennállt. Az elszámolás ezen módját további okirati bizonyítékok is alátámasztják. Az elsőfokú ítélet pontosan rögzíti a felek közötti elszámolás menetét és a felperes részére kifizetett vállalkozói díjösszegeket. Alperes jelezte, egyes felperesi alvállalkozókat is ő volt kénytelen kifizetni azzal, hogy külön okiratban a félbehagyott alvállalkozói szerződést lezárták. A bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen értelmezte a szerződést, az átalánydíjban végzett vállalkozói tevékenység részét képezték a házi bekötésekkel kapcsolatos munkák is. Kiemelte, hogy az elsőfokú ítélet helyesen rögzíti, a felperes által ténylegesen elvégzett munkák elszámolásra kerültek, beleértve a házi bekötéseket is, ezek nem többletmunkaként jelentkeznek, mint ahogy azt felperes keresetében érvényesíteni kívánta.

Az ítéltábla döntésének indokai

[62] A fellebbezés részben alapos.

[63] A Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre,

csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[64] Jelen ügyben az ítélet ellen csak a felperes fellebbezett, mely nem érintette az elsőfokú bíróság által elutasított viszontkereseti részt, így azt az ítéltábla a felülbírálat során nem vizsgálta, a másodfokú döntés arra nem terjedt ki.

[65] A keresetet elutasító és viszontkeresetnek részben helyt adó, felperes által megfellebbezett elsőfokú ítéleti rendelkezések egy részénél az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy azok megalapozatlanok, ezért e körben (a teljesítésigazolásokkal érintett gerinccsatorna-szakaszokhoz tartozó bekötőcsatornák kivitelezésének vállalkozói díja (25 493 500 forint) és járuléka) az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és az alperest kötelezte a felperes követelésének megfizetésére.

[66] Egyes kereseti- és viszontkereseti követelések megalapozottságának, illetve összecszerúségének megállapításához az ítéltábla álláspontja szerint még további bizonyítás szükséges, ezért teljesítésigazolással nem érintett gerinccsatorna-szakaszokhoz tartozó bekötőcsatornák kivitelezésének vállalkozói díját (4 750 300 forint), a utca13 neve utcai gerinccsatorna kivitelezésének vállalkozói díját (836 200 forint), a felperesi hibás teljesítésre alapított viszontkereset és annak 18%-os rezsiköltségét ($4\,039\,450 + 727\,101 = 4\,766\,551$ forint), valamint az előbbi tételek járulékait érintő ítéleti rendelkezéseket) hatályon kívül helyezte és ezekre nézve az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[67] Az ítéltábla által megalapozottnak talált, a tömörítés és a talajcsere munkálatok ellenértékének ($180\,000 + 1\,944\,000$ forint) megfizetésére irányuló keresetet elutasító és a víztartási próba csökkentett ellenértékének és az ezzel arányos 18%-os rezsikövetelés megfizetésére irányuló viszontkeresetnek helyt adó elsőfokú rendelkezéseket, ezért azokat részítélettel helybenhagyta, és e két összeggel ($1\,858\,400 + 334\,512 = 2\,192\,912$ forint) csökkentette az alperes marasztalásának összegét ($25\,493\,500 - 2\,192\,912 = 23\,300\,588$ forint).

[68] Az ismertetett másodfokú döntés az alábbi jogi indokokon alapul:

A felperes keresetében 33 203 000 forint tőke és járulékai összegű elmaradt vállalkozói díj megfizetését érvényesítette. Ebből 25 493 500 forint az alperes teljesítési igazolásai alapján már leigazolt lajосmizsei egyes utcákon kiépített gerincvezetékhez kapcsolódó bekötőcsatornák megépítésének vállalkozói díja, továbbá az alperes által nem igazolt teljesítésű utca13 neve utca, utca14 neve utca, utca15 neve utca, utca16 neve utca, utca17 neve utcán épített bekötő vezetékek 4 750 300 forint összegű vállalkozói díja, továbbá a utca13 neve utcában épített 96 folyóméter hosszúságú gerinccsatorna 836 200 forintos vállalkozói díja, valamint a utca8 neve utcában cementkötés, tömörítés elvégzése címén az ideiglenes út helyreállítása kapcsán érvényesített 180 000 forint, és végül a utca7 neve

utcában végzett talajcserére történt hivatkozással érvényesített 1 944 000 forint összegű vállalkozói díj.

[69] E követelések megalapozottságát illetően a bíróságnak a felek szerződését kellett értelmeznie abból a szempontból, hogy mely teljesítési elemeket fednek le a külön táblázatban rögzített, folyóméterekre megállapított egységárak. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően vizsgálta a felek között létrejött vállalkozási szerződés tartalmát, ennek kapcsán a felek nyilatkozatait és feltehető akaratát, figyelembe véve az eset körülményeit is; szerződésértelmezési következtetéseivel azonban az ítéltábla csak részben ért egyet.

[70] A peres felek 2013. július 1-jén alvállalkozási szerződést kötöttek települési önkormányzat csatornahálózata II. és III. számú öblözeti építési munkálatainak ellátására, kivitelezésére.

Vállalkozói díjat a szerződés 2. pontja oly módon szabályozta, hogy összesen 15 eltérő folyóméter egységárat határozott meg a lefektetendő csatorna mélységétől (1,5 métertől 4,5 méternél nagyobb mélységig - öt kategória), valamint a megmunkálandó talajtakarások minőségétől (földút, aszfaltos út, padka - 3 kategória) függően.

A szerződés 3/1. pontja részletezte, hogy a szerződéses ár a csatornaépítés mely munkafázisait foglalja magába. A szerződés ezt követően azt is rögzítette, hogy mely munkafolyamatok nem tartoznak a felperes vállalkozó feladatai közé. A szerződésben a felek megállapodtak, hogy a teljesítést tételesen, tehát utólagos felmérés alapján számolják el.

Kétségtelen, hogy a szerződéshez kapcsolódó Alvállalkozói Általános Szerződési Feltételek a vállalkozói díjat átalányárként határozta meg, ugyanakkor a preambulumban azt is kiemelte, hogyha az ÁSZF-től az alvállalkozói szerződés valamely egyedi szabálya eltér, akkor ez utóbbi rendelkezései érvényesek (keresetlevél mellékletei). A perbeli esetben ezért a feleknek tételesen kell elszámolniuk a felperes által végzett munkát.

[71] Az eltérés a felek álláspontja között a következőképpen határozható meg. A felek a szerződést szóbeli úton felbontották a munka teljeskörű elvégzése előtt, így tényszerűen megállapítható, hogy a felperes a szerződésben, illetőleg a módosított szerződésben meghatározott feladatokat bizonyosan nem teljesítette teljeskörűen és szerződésszerűen. A felperes állítása szerint egyes általa elvégzett és teljesítési igazolással igazolt gerincvezeték fektetéséhez tartozó bekötőcsatornák létesítésének, továbbá egyes teljesítési igazolásokkal nem igazolt gerinc- és bekötőcsatornák kivitelezésének vállalkozói díját nem fizette meg az alperes, illetve egy földcsere, valamint egy tömörítés vállalkozói díját sem kapta meg az alperestől. Az alperes ezzel ellentétes állítása szerint a felperes által elvégzett munka ellenértékét ő megfizette, ugyanakkor a felperes által be nem fejezett munkarészeket, valamint az általa hibásan teljesített munkarészeket kénytelen volt más alvállalkozókkal kijavíttatni és folytatni, és a már elkészült részekben felperes által elmulasztott víztartáspróbát is ő végezte el. A felek álláspontja közti fő ellentét abból adódott, hogy eltérően értelmezték mely munkafolyamatok tartoznak a folyóméterben meghatározott egységárba, valamint, hogy a felperes által ténylegesen elvégzett munka minősége megfelelt-e a szerződésben meghatározott feltételeknek.

[72] Az elsőfokú bíróság a perbeli szerződés, a perben meghallgatott tanúk, valamint a perben lefolytatott szakértői bizonyítás eredményeként arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bekötőcsatornák megépítését a felperes külön nem számolhatta el, az részét képezte a gerinccsatorna lefektetésére megállapított folyóméter-árnak. Az ítéltábla nem osztja az elsőfokú bíróság álláspontját a bekötőcsatornák megépítésének elszámolását illetően.

Tény, hogy a szerződés 3/1. pontja a felperes által elvégzendő munkák között egyaránt felsorolja a gerinccsatorna és a bekötőcsatorna építését, és külön nem emeli ki a bekötőcsatornát, melyhez díjazás kapcsolódna. Ugyanígy a szerződés 2. pontja sem különíti el azt, hogy az ott meghatározott díjtételek külön-külön felszámíthatók lennének a gerinccsatorna és a bekötőcsatornák kivitelezésekor. Emellett az elsőfokú bíróság szakértő neve szakértő megállapításaira is hivatkozik, aki szerint a rendelkezésre álló dokumentumok között tételes elszámolásra utaló iratok nem voltak. Ugyancsak érvként hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy a teljesítési igazolások alapján kifizetett részteljesítések során sem kifogásolta a felperes az elszámolás ezen módját.

[73] A szakértő szakvéleményében valóban akként nyilatkozott, hogy az alvállalkozói szerződésbe beletartozott a gerincvezeték kiépítése és a hozzákapcsolódó csatorna bekötése utcánként és lakóházanként (G.20.177/2020/32. számú igazságügyi szakértői vélemény 72. oldal VIII/A/6. pont). A szakértő e kérdés megválaszolásakor maga is abból indult ki – és erre hivatkozott fő érvként –, hogy a felek szerződéseinek 3/1. pontjában a felek külön felsorolták a gerinccsatorna és a bekötővezeték építését is. A szakértő szakvéleményében és személyes meghallgatásakor ugyanakkor azt is több alkalommal elismerte, hogy a szakmai gyakorlatban a gerincvezeték ára nem fedi le a házi bekötések árát, ez külön tételként kezelendő, hiszen azok hossza nagymértékben változó a beépítettségtől függően (10.G.20.177/2020/32. számú szakértői vélemény 70. oldal VIII/A/2., valamint 13. oldal, 51. számú jegyzőkönyv 2. oldal).

[74] A továbbiakban azonban eltérő álláspontja miatt sem a szakértő, sem az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a keresetben érvényesített, a teljesítési igazolásokhoz kapcsolódó 3805 folyóméter hosszúságú 428 db házi bekötőcsatorna 6 700 forint/folyóméter egységár alkalmazásával kiszámított 25 493 500 forintos kereseti tétel összecszerűségét, figyelemmel a bekötőcsatornák hosszára, mélységére, illetve a talaj minőségére. E tétel összecszerűségét, a munkák elvégzését maga az alperes sem vitatta, e vonatkozásban ellenkérelmében mindössze arra hivatkozott, hogy a bekötőcsatornák építésének költségeit tartalmazza a gerinccsatornák építésére megállapított és már kifizetett vállalkozói díj. Védekezését tehát kizárólag a követelés jogalapjának a hiányára alapította, a bekötőcsatornák megépítését, valamint a felperesi díjszámítás helyességét nem vonta kétségbe.

[75] Az ítéltábla álláspontja szerint a felek szerződéses megállapodásából nem vonható le az a következtetés, hogy a gerinccsatornák fektetésének folyómétere alapján számított árba beletartozna a bekötőcsatornák megépítésének a költsége is. Nagyságrendileg a bekötőcsatornák építése a gerinccsatornához mérhető mennyiségű, kétségtelen ugyanakkor, hogy ezek mélysége kisebb, illetve többnyire csupán föld kitermelését igényelte. Keresetében a felperes figyelemmel volt erre, maga is a 15 díjtétel közül a legalacsonyabbal számolva érvényesítette a bekötőcsatornák vonatkozásában a vállalkozói díját. Abból, hogy a teljesítésigazolások kiállításakor a felperes nem kifogásolta a bekötőcsatornák kivitelezésének

igazolását és számlázását, nem következik az, hogy ezen vállalkozói díjról a felperes lemondott volna. E körben az ítéltábla utal a Ptk. 6:8. § (3) bekezdéshez igazodó, a joglemondás bírói gyakorlat által követett szűkítő értelmezésére, melyre – helyesen – az elsőfokú bíróság is egyébként kitért ([54] bekezdés).

[76] A perben feltárássra került, hogy a felperes a perbeli időszakban fizetési gondokkal küzdött a saját alvállalkozói irányában, ezért életszerű, hogy inkább a „biztos” bevételhez kívánt hozzájutni egy menetközbeni elszámolási vita kezdeményezése helyett. Az ítéltábla álláspontja szerint tehát a 25 493 500 forint összegben előterjesztett bekötőcsatornák építéséhez, kivitelezéséhez kapcsolódó vállalkozói díj megalapozott, ezért e körben az elsőfokú bíróság keresetet elutasító rendelkezését megváltoztatta, és kötelezte az alperest ezen vállalkozói díj – későbbiekben indokolt megalapozott – viszontkereseti követeléssel csökkentett összegének és járulékának megfizetésére [Pp. 383. § (2) bekezdés].

[77] A teljesítésigazolásokkal nem érintett utca13 neve utca, utca14 neve utca, utca15 neve utca, utca16 neve utca, utca17 neve utcán épített bekötő vezetékek 4 750 300 forint összegű vállalkozói díjára irányuló kereseti kérelmet az alperes elsősorban szintén amiatt vitatta, mert álláspontja szerint ennek ellenértékét a gerinccsatorna kivitelezésének vállalkozói díja tartalmazta, másrészt elismerte, hogy azok kivitelezését a felperes megkezdte, vitatta azonban a munkák befejezését, illetve – állítása szerint – a felperesi hibás teljesítés miatt kénytelen volt azt más vállalkozókkal kijavíttatni és befejeztetni. Véleménye szerint az elvégzett felperesi munka szerződés szerinti mennyiség 40%-át sem érte el. Az elsőfokú bíróság ennek ellenére ezt a keresetet is teljes egészében elutasította, mivel mérlegelése szerint a szakvéleménnyel szemben a felperesi tanúk vallomása sem támasztotta alá a felperesi előadást. Valójában azonban az alperes maga is elismerte, hogy ezen csatornaszakaszok kivitelezését megkezdte a felperes, csupán a munkák minőségét és tényleges befejezését vitatta. Az elsőfokú bíróság saját jogi álláspontja miatt e körben sem folytatott le további bizonyítást, ugyanakkor – az ítéltábla eltérő szerződésértelmezéséből következően – az alperes által sem vitatott mértékben e kereseti követelés bizonyosan megalapozott, ugyanakkor mértékének pontosabb meghatározásához további bizonyítás szükséges, ezért ezen kereseti tétel vonatkozásában az ítéltábla a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pont alkalmazásával hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróság ítéletét.

[78] A megismételt eljárásban a felperes által vállalt díjelőlegezést követően szakértői bizonyítással kell megállapítani a felperes által a utca13 neve utcán, utca14 neve utcán, utca15 neve utca, utca16 neve utcán és utca17 neve utcán épített bekötő vezetékek kapcsán elvégzett felperesi munkák mértékét, és a szerződés szabályai szerint ehhez rendelhető vállalkozói díjat. Amennyiben utólagos tételes szakértői felmérés már nem végezhető el, úgy a korábbi alperesi elismerés arányából kiindulva lehet a díjat kalkulálni.

[79] A Pp. 279. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. A (3) bekezdés szerint a bíróság a kártérítés vagy egyéb tartozás összegét, ha az a szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján nem állapítható meg, a per összes körülményeinek mérlegelésével belátása szerint határozza meg. Az ítéltábla álláspontja szerint ugyanakkor a bizonyítékok köréből nem mellőzhető az építési-vállalkozási jogviták körében az építési

napló önmagában azért, mert azt a jogszabály előírásától (191/2009.(IX.15.) Korm. rend. 24. § és 26. §) eltérően nem a vállalkozó, hanem a megrendelő – adott esetben nem elektronikus formában – vezette. Az elsőfokú eljárásban 10.G.21.330/2018/11. sorszám alatt becsatolt, alperes által 2013.06.13. és 2015.07.07. között 14 kötetben vezetett fővállalkozói építési naplóban tett bejegyzések segíthetnek a szakértőnek és az elsőfokú bíróságnak a felperes, illetőleg az alperes által megbízott más alvállalkozók által kivitelezett csatornaszakaszok elhatárolásában.

[80] A felperes vitatta az építési napló bizonyítékként történő felhasználhatóságát, ugyanakkor az alperes több alkalommal, például a 10.G.21.330/2018/18. számú jegyzőkönyv 3. oldalán is elismerte, hogy az építési napló adatai segítségével kimunkálható a dátumok és az utcák alapján a felperesi tevékenység. Az ítéltábla osztja az alperes álláspontját: az 1. építési naplóban például a 2013. 09. 13-i bejegyzés szerint elkezdődött a utca15 neve neve és a utca16 neve utcai házibekötések munkaárkainak kialakítása. Ezt a keresetben szereplő tételt az alperes vitatja, a napló szerint ugyanakkor a kivitelezése még a felperesi munkavégzés időszakára esett. Ha szakértő az építési napló alapján megállapítja, hogy a keresetben szereplő utcákban a házibekötések kivitelezése a perbeli időszakban, azaz a felperes teljesítése során történt, akkor a keresetlevél mellékleteként csatolt tervrajzok és a vízjogi létesítési engedély alapján meghatározhatja a kivitelezett bekötőcsatornák hosszát. Az ilyen módon meghatározott folyóméter mennyiség és a felperes keresetében megjelölt legalacsonyabb folyóméter egységár szorzatának eredménye alapján ellenőrizhető e kereseti követelésösszegezésének megalapozottsága. Ha a naplóbejegyzések nem igazolják a vitatott bekötőcsatornák kivitelezését vagy ezen munkák befejezését, akkor a szakértőnek a bejegyzésekre figyelemmel, szükség esetén becsléssel kell meghatározni a felperesi teljesítés mértékét és annak ellenértékét.

[81] A utca13 neve utcában végzett gerinccsatorna kivitelezési munkáira vonatkozóan az elsőfokú bíróság maga is megállapította ítéletének indokolásában, hogy az alperes tanúja, tanú neve elismerte, történt valamilyen mértékű teljesítés ezen kereseti követelés kapcsán, tehát a utca13 neve utcában végzett díjra jogosító kivitelezési munkákat a felperes, ugyanakkor a díjigény megalapozottságát az alvállalkozói építési napló hiányára hivatkozással az elsőfokú bíróság nem állapította meg (elsőfokú ítélet [65] bekezdés). Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a perbeli adatok alapján valamilyen mértékű kivitelezést bizonyosan végzett a utca13 neve utcában a gerinccsatorna-vezetéken a felperes, így az erre vonatkozó kereseti követelés teljes elutasítása nem lehet megalapozott, ezért az ítéltábla a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pont alkalmazásával e körben is hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróság ítéletét. A megismételt eljárásban – hasonlóan az előzőekben tárgyalt bekötő csatorna szakaszokhoz – szakértői bizonyítással, szükség esetén szakértői becsléssel kell megállapítani a felperes által a utca13 neve utcai gerinccsatorna-vezetéken elvégzett munkák mértékét. Felhívja az ítéltábla a felek figyelmét arra, az alperes az általa vezetett építési napló 3. kötetében 2013. december 4-én azt rögzítette, hogy „a mai napon befejeződött a házibekötés és a gerincvezetéképítés, földvisszatöltés, tömörítés a utca13 neve utcában”. Ebben az időpontban a peradatok szerint még a felperes dolgozott a perbeli területen, ugyanakkor – tekintettel arra, hogy az alperes az általa a 10.G.21.330/2018/6. sorszámú ellenkérelméhez mellékleteként becsatolt teljesítésigazolások és számlák szerint a utca13 neve utcai gerinccsatorna kivitelezéséért három másik vállalkozónak is fizetett vállalkozói díjat 2014-2015-ben – ezért nem mellőzhető a teljes építési napló tételes szakértői vizsgálata.

[82] A felperes 180 000 forint értékű tömörítés miatti, valamint 1 944 000 forint költséggel járó talajcserére vonatkozó követelésének elutasításával az ítéltábla is egyetért. Oszítja az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy e munkafolyamatok ellenértéke a perbeli szerződés 3/1. pontja szerint részét képezte a folyóméter szerint számítandó vállalkozói díjnak, ennek elvégzésére a felperes volt köteles, függetlenül e munkatípusok esetleg nem kalkulált jelentősebb költségigényétől. Ennek kockázatát a felperes alvállalkozóként felvállalta. Az erre vonatkozó külön díjigénye ezért megalapozatlan, e vonatkozásban az ítéltábla helybenhagyta az elsőfokú bíróság keresetet elutasító rendelkezését [Pp. 383. § (2) bekezdés].

[83] Az elsőfokú bíróság az alperes viszontkeresetének nagyobb részben helyt adott. A víztartási próbák vonatkozásában szakértői bizonyítás eredményeként azt állapította meg, hogy a viszontkereseti követelésben megjelölt 1 000 forint/méter díjhoz képest 406 forint/méter díj az arányos és szakmailag igazolt, ennek megfelelően állapította meg a felperes marasztalásának összegét. Az ítéltábla álláspontja szerint – hasonlóan a tömörítéshez és a talajcseréhez – a víztartási próba elvégzése is a felperes feladata lett volna, ezt a teljesítési elemet is a folyóméter alapján kalkulált egységár volt hivatva fedezni. Fellebbezésében a felperes sem vitatta a szakértő által megállapított vállalkozói díj összecszerűségét, csupán arra hivatkozott, hogy a becsatolt jegyzőkönyvek, okiratok nem bizonyítják, hogy a víztartási próba ténylegesen az azokban megjelölt helyszíneken került elvégzésre. Az ítéltábla nem osztja a felperes ezen álláspontját, a becsatolt jegyzőkönyvek, mint teljes bizonyító erejű okirati bizonyítékok – ellenkező bizonyítékok hiányában –, az ítéltábla álláspontja szerint kétséget kizáróan alátámasztják, hogy a víztartási próbák valóban elvégzésre kerültek a perbeli kivitelezési munkákkal érintett csatorna szakaszokon. Ezek többletköltségét szerződésszegésből eredő kártérítésként felperesnek az alperes javára meg kell térítenie [rPtk. 318. § (1) bekezdés, 339. § (1) bekezdés].

[84] Az alperes viszontkeresetében a felperessel kötött vállalkozási szerződés felbontása miatt szükségessé vált rendkívüli munkaszervezésre hivatkozással a felszámolt költségek után további 18%-os ún. „rezi-térítést” számított fel. Ezen felszámítás „jogszerűségét és számszerűségét” is vitatta feleperes a 10.G.21.330/2018/17. számú érdemi ellenkérelme 8. pontjában. Vitatását azonban tényállítással, jogállítással és bizonyítási indítvánnyal nem támasztotta alá. Ezen tétel szakmai szempontú megalapozottságát ugyanakkor a másik szakértői vélemény megerősítette (szakértő 2 neve szakértő szakértői véleménye 10.G.20.177/2020/76. szám 9. oldal 7.2. pont és 10. oldal 9.2. pont), arra az elsőfokú bíróság felhívása ellenére (10.G.20.177/2020/77. számú végzés) a felperes nem tett észrevételt és a fellebbezésében sem vitatta ezt a követelést. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság által a víztartási próbára megállapított 1 858 400 forint, valamint az erre felszámított 334 512 forint összegű 18%-os rezsiköltséget megalapozottnak találta az ítéltábla, ezért – a Civilisztikai Kollégiumvezetők 2019. április 15-i, 29. számú állásfoglalásának megfelelő alkalmazásával – ezek összegével, 2 192 912 forinttal csökkentette a felperes bekötőcsatorna-építésre figyelemmel eredményesen érvényesített 25 493 500 forintos követelését és a 23 300 588 forint különbözet megfizetésére kötelezte az alperest.

[85] A viszontkereset részét képezte a felperesi hibás teljesítésre figyelemmel érvényesített 4 039 450 forintos követelés is. A felperes fellebbezésében (23. pont) kifogásolta, hogy az alperes nem érvényesítette haladéktalanul vele szemben a szavatossági igényét, csak a jelen perben, kártérítés jogcímén próbálja azt behajtani, amelyet azonban, mint

elévült követelést az elsőfokú bíróságnak el kellett volna utasítania. Emellett az utólagos bizonyítási nehézségeket az alperes terhére kérte értékelni.

[86] Az ítéltábla álláspontja szerint a felperes ezen hivatkozása megalapozatlan. Az alperes ezen viszontkereseti követelésének jogalapját vizsgálva kiindulópontul szolgál, hogy perbeli nyilatkozata szerint hibás teljesítésből eredő kártérítést kívánt érvényesíteni a felperessel szemben a felperesi kivitelezés hibáinak javítása okán. A rPtk. 310. §-a a kártérítési felelősséget hibás teljesítés esetében is az általános felelősségi szabályok szerint állapítja meg, a kötelezett tehát a hibás teljesítéssel okozott kárért ugyanolyan feltételek szerint felel, mint a szerződésszegéssel okozott minden egyéb kárért. Az ehhez kapcsolódó bírói gyakorlat szerint kártérítés címén a jogosult nemcsak az elévült szavatossági igényen felüli többletkár megtérítését követelheti, hanem annak a kárának a megtérítését is, amely a jogosultat a hibás teljesítés folytán amiatt érte, hogy maga a szolgáltatás volt hibás. A hibás teljesítéssel okozott kár megtérítése iránti igény érvényesítésére viszont nem vonatkoznak a szavatossági jogok érvényesítésére megszabott határidők. Az ilyen igényt az általános elévülési időn belül lehet érvényesíteni, az elévülésre vonatkozó általános szabályok szerint (Legfelsőbb Bíróság I. számú Polgári-Gazdasági Elvi döntés III. pont). Az kétségtelen, hogy a jogosult a bizonyítás szempontjából nincs olyan kedvező helyzetben, mintha szavatossági igényt érvényesítene, ugyanis neki kell bizonyítania, hogy a hibás teljesítés megtörtént és azzal okozati összefüggésben kára keletkezett, és azt is, hogy a hiba oka a teljesítés előtt keletkezett. A kötelezett ugyanakkor kimentheti magát, ha bizonyítja, hogy a hibátlan teljesítés érdekében úgy járt el, ahogy az adott helyzetben elvárható. Az ilyen kárigény elbírálása során arra is figyelemmel kell lenni, hogy nem hárítható át a kötelezettre az a kár, amely a késedelmes igényérvényesítés következménye. Amennyiben tehát az elévülés általános szabályai szerinti elévülési idő elteltén belül kerül sor ilyen címen kárigényérvényesítésre, úgy elkészettség címén az ilyen követelés nem utasítható el (BDT2008. 1800 számú eseti döntés).

[87] Mindezekén túl megjegyzi az ítéltábla, hogy a viszontkereset részét képező hibás teljesítésből eredő kártérítési igény összegéhez képest a jogerős részítélet már jóval jelentősebb összegben marasztalta felperes javára az alperest, így a per folytatása során ezen igény érvényesítése lényegében kifogás útján és nem viszontkereset keretében lehetséges. A rPtk. 308/C. §-a értelmében a szavatossági jogok az ugyanabból a jogalpból eredő követeléssel szemben kifogásként a határidő eltelte után is érvényesíthetők. Az előbbi rendelkezéshez fűzött CD Komplex Jogtár Kommentár rámutat arra, a gyakorlatban előfordul, hogy a kötelezett a hibásan teljesített szolgáltatás alapját képező jogviszonyból származó követeléssel lép fel, pl. az ellenszolgáltatás visszatartott részének a megfizetése iránt. Ilyenkor a jogosultnak a szavatossági határidők letelte után is módjában áll érvényre juttatni a szavatossági jogait; kifogás útján hivatkozhat a kötelezett hibás teljesítésére és érvényesítheti szavatossági jogait. A kifogás – eljárásjogi jellemzőiből következően – a kereseti kérelmet meghaladó igény érvényesítésére természetesen nem alkalmas, de sikeressége esetén a követelés mérsékléséhez, illetve a kereset teljes elutasításához vezethet. Kifogás útján minden szavatossági jog érvényesíthető a törvényben meghatározott feltételek mellett.

[88] Jelen ügyben alperes arra hivatkozott viszonkeresetében, hogy a felperesnek a kivitelezési területéről történt levonulását követően, a munka befejezésének megszervezésekor – részben lakossági bejelentések alapján az építési naplóban rögzítve – észlelte, a felperes kivitelezése hiányos, hibás volt. Erre figyelemmel kötött szerződést alvállalkozókkal részben a munka befejezésére, részben pedig a felperesi hibás teljesítés során keletkezett hibák

kijavítására. A felperes a per során azonban vitatta magát a hibás teljesítést, illetve a hibák kijavítását, és azok összecszerúságát is. Az alperes bizonyítékként az alvállalkozókkal kötött szerződéseire, azokhoz kapcsolódó teljesítési igazolásaira, videófelveételre, illetőleg fényképfelveételekre, valamint tanúvallomásokra és az építési naplóban tett bejegyzésekre hivatkozott. A videófelveételek azonban már a munka befejezését és a hivatkozott hibák kijavítását követően, a csatornarendszer beruházó részére történő átadását megelőzően készültek, így az ítéltábla álláspontja szerint nem alkalmasak arra, hogy alátámasszák az alperes hibás teljesítésre vonatkozó állítását. A fényképfelveételek pedig nem beazonosíthatók abból a szempontból, hogy azok valóban pontosan a felperesi munkavégzés területén készültek-e, másrészt bizonyosan nem fedik le valamennyi, az alperes által hivatkozott hibás teljesítés helyszínét. A perben meghallgatott tanúk sem emlékeztek pontosan, hogy hol, milyen munkát végeztek, illetőleg, hogy azok a felperes hibás teljesítésének a kijavítására irányultak volna. Az elsőfokú bíróság a szakértő által becsült 30%-os mértékben (szakértő neve igazságügyi szakértő szakvéleménye, 10.G.20.177/2020/32. szám 77. oldal 4. bekezdés, illetve 51. számú jegyzőkönyv 4. oldal) állapította meg a felperes szerződésben vállalt kötelezettségének teljesítését és erre hivatkozással adott helyt a perben e vonatkozásban előterjesztett viszontkeresetnek. A felperes fellebbezésében továbbra is vitatta ugyanakkor az alperes által állított hibás teljesítést, amellyel az ítéltábla is egyetért annyiban, hogy a szakértő általánosságban és nagyvonalakban végzett becslése alapján került meghatározásra a felperes hibás teljesítésének mértéke. Kétségtelen, hogy a felperes nem vezetett építési naplót, illetve nem készült átadás-átvételi jegyzőkönyv (hibalista), amikor a perbeli területen befejezte a kivitelezési tevékenységét. A hibás teljesítés bizonyítása ugyanakkor az alperes érdekkörébe esik, neki kell kétséget kizáró bizonyítékokkal alátámasztani, hogy a viszontkeresetben hivatkozott hibák a felperes által végzett munkákban fennálltak a szerződés felbontásakor.

[89] A szakértő vizsgálatra alkalmatlannak találta az alperes által kézzel vezetett építési naplóban szereplő hibafeljegyzéseket. Az ítéltábla álláspontja szerint ugyanakkor az építési naplók számos – így az alperes 10.G.21.330/2018/19. számú beadványa mellékleteként kigyűjtött – bejegyzést tartalmaznak a felperesi hibás teljesítéssel kapcsolatban, így ezek elemzése és értékelése nélkül nem állapítható meg kétséget kizáróan az alperes által állított hibás teljesítés. Az előbbiekre és arra is figyelemmel, hogy az alperes – az ítéltábla anyagi pervezetése nyomán – vállalta az ezzel kapcsolatos további szakértői díj megelőlegezését, az ítéltábla ezen 4 039 450 forint, illetőleg az ehhez kapcsolódóan felszámított 18%-os rezsiköltség (727 101 forint), összesen 4 766 551 forint vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította [Pp. 384. § (2) bekezdés b) pont].

[90] A megismételt eljárásban – hasonlóan az előzőekben kifejtettekhez – az építési naplót átvizsgáló szakértői bizonyítással, majd az így megállapított adatokat összevetve az alperesi hibajegyzékkel (10.G.21.330/2018/7/A/4-5.), szükség esetén ezen adatok ismeretében újabb, pontosabb szakértői becsléssel kell megállapítani az esetleges felperesi hibás teljesítés körét, mértékét, és az alperesnek ezzel kapcsolatban felmerült valós, reális kijavítási költségét. Az így meghatározott összeget lehet – szükség esetén – elszámolni a kereseti kérelem egyes, a megismételt eljárásban vizsgált, megalapozott tételeivel szemben. Ennek során még felmerülhet a Pp. 341. § (2) bekezdés alkalmazása.

[91] A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének (vizontkeresetet elutasító) nem fellebbezett rendelkezését nem érintette, megfellebbezett rendelkezéseit Pp.

383. § (2) bekezdése értelmében részben megváltoztatta és kötelezte az alperest a felperes javára megítélhetőnek talált 25 493 500 forint (igazolt teljesítésű bekötővezetékek díja) és az alperes javára elfogadott 2 192 912 forint (víztartási próbák + 18% rezsiköltség átalány) különbözete, azaz 23 300 588 forint és ezen összegnek 2014. június 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8% ponttal növelt mértékű késedelmi kamata megfizetésére.

[92] A felperes 4 750 300 forint és járulékai összegű bekötőcsatorna és a 836 200 forint és járulékai összegű gerinccsatorna megépítés vállalkozói díjának megfizetésére irányuló kereseti kérelmet elutasító, valamint a felperest tőke és járulék megfizetésére kötelező marasztalásból 4 766 551 forint tőke és járulékai megfizetésére kötelező rendelkezéseket hatályon kívül helyezte és e körben az elsőfokú bíróságot a kifejtettek szerint lefolytatandó új eljárásra és új határozat hozatalára utasította [Pp. 384. § (2) bekezdés b) pont].

[93] A felperes részbeni pernyertességére figyelemmel a Pp. 83. § (2) bekezdése értelmében a felperes perköltség és elsőfokú eljárási illetékfizetésre kötelező rendelkezéseket mellőzte és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 900 000 forint elsőfokú perköltséget és a Pp. 102. § (1) bekezdésére figyelemmel az államnak – az adóhivatal külön felhívására – 1 155 000 forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

[94] A felperes javára megítélt 900 000 forint elsőfokú részperköltség összege a felperesi jogi képviselő ügyvédi munkadíját tartalmazza a 33/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti számítással. A 25 493 500 forint alapulvételével számított ügyvédi munkadíjat az ítéltábla csökkentette az alperes esetében megalapozott viszontkereseti követelés 2 192 912 forintra eső ügyvédi munkadíj összeggel. A felperes költségfeljegyzési joga folytán le nem rótt elsőfokú eljárási illeték 1 500 000 forintos összegéhez képest arányosította a felperesi részítéleti pernyertességhez kapcsolódó 25 493 500 forintot, ez 77%-ot tesz ki és ilyen arányban került sor az alperes elsőfokú eljárási illetékfizetésre kötelezésére.

[95] Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

[96] Az ítéltábla a részítélettel megállapított alperesi marasztalására figyelemmel a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes másodfokú eljárási költségeinek megfizetésére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése értelmében, valamint a Pp. 102. § (1) bekezdése szerint kötelezte a le nem rótt – és a fentiek szerinti módon arányosított – másodfokú eljárási részilleték megfizetésére 1 925 000 forint összegben.

[97] A hatályon kívül helyezett kereseti és viszontkereseti követelés vonatkozásában a Pp. 383. § (5) bekezdésére figyelemmel az ítéltábla csupán meghatározta a peres felek másodfokú eljárási költségeit, ennek viselése tárgyában az elsőfokú bíróság határoz.

[98] A hatályon kívül helyezéssel érintett keresethez kapcsolódó le nem rótt elsőfokú illeték összegét arányosítással (17%) 255 000 forintban, míg a fellebbezési illeték összegét a 2 500 000 forinthez igazodó ugyanilyen arányban, 425 000 forintban határozta meg az ítéltábla. Ezek viseléséről a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak kell döntenie. Az ítéltábla a perköltség megállapítás során nem vette figyelembe a készkiadásként előlegezett szakértői és tanúdíjakat, tekintettel arra, hogy a felek közötti perben még nem állapítható meg a végleges pernyertességi, pervesztességi arány. Erre is kiterjedően kell a pert lezáró ítéletben döntenie az elsőfokú bíróságnak a perköltségről.

Szeged, 2022. február 3.

Dr. Hámosi Attila s.k.

a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.

előadó bíró

Dr. Tolna András s.k.

táblabíró